

Szerkesztőség:
Törökország, 2. szám
Sángonny-utca 137.
Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Wien (A Nap)

Előfizetési árak:
Egy hóra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár
Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 november 15 || POLITIKAI NAPILAP || III. évf. 255. szám Szerda

Lausanne

A béke kérdése ott lebeg Lausanne fölött, ahol most gyűlnek tanácskozásra Európa államainak képviselői. Milliók és milliók feszült érdeklődése figyel a konferencia felé, lesve az első jeleket, amelyek sejtetnék az irányt, amelybe elfordulni készül az európai politika. A török delegáció megérkezésekor lefolyt éppen nem udvarias aktus — a delegátus elutasító magatartása Poincare meghívásával szemben — éppen nem tetszik a béke várható biztosításának. Lausanneban egyfelől ott állanak Európa hatalmasságai, a nagy- és kisantant, Lengyelország és Görögország, a másik oldalon a győzelmes Kemál képviselő. *Voltaképpen tehát két győztes fél fog tárgyalni Lausanneban.* Ez az egészen páratlan és a történelemben majdnem példátlanul álló szituáció vajjon milyen mértékben fogja befolyásolni Európa legközelebbi jövőjét? A törökök egyedül látszanak állani, de már most jelentik szürke táviratok, hogy Konstantinápoly középületein — ha csak órákra is — megjelentek a kommunista jelvényekkel ellátott zászlók. Törökország mögött ott áll a mai Európa kérelhetetlen ellensége: az orosz szovjet. A tanácskozások menetét és irányát egészen szűk mederbe terelik ezek az adottságok, s ebben a percben csak arról lehet szó, hogy *ki fizesse meg a váratlan török győzelmek árát a lausannei konferencián.* A két nyugati nagyhatalom évszázados hatalmi álláspontot képvisel és a két nagyhatalom, Franciaország és Anglia aligha fognak késni annak kijelentésével, hogy a Balkán-államok nyugodjanak bele a törökök által teremtett váratlan helyzetbe. A konferencián Görögország kénytelen lesz sorsát megpecsételni. Az erre irányuló „szelid nyomás”-ról bizonyonnyal gondoskodni fognak a nagyhatalmak, amelyeknek a legváltóságosabb pillanatokban sikerült egy egymásközötti megegyezéssel biztosítani a lausannei konferenciát. A konferencián a háború és a béke kérdése fölötti vita a béke javára fog eldőlni. Az antant-diplomácia álláspontja ma az, hogy még „áldozatok árán is” meg kell kimélni a halálraírádtt Európát egy újabb konfliktus borzalmas lehetőségeitől. És az antant könnyen veszi e percben az „áldozatot”, hiszen nem ő fizeti meg. A lausannei konferencia minden jel szerint hamarosan megnyugtatóssal fog szolgálni az egyelőre idegesen figyelő Európának. *Nem lesz háború,* amelynek viharfelhői lehetnek akármilyen sötétek az európai égbolton, a lausannei villámhárítók minden bizonyonnyal most is megteszik kötelességüket.

Rádics pártja a döntés előtt

Fontos tanácskozások a horvát blokk Beogradba jöveteléről

Beograd. (Er. táv.) A horvát blokknak jelenleg Beogradban időző képviselői, *Drinkovics, Krnjevics és Predavec* a mai egész nap folyamán tárgyalásokat folytatott az ellenzéki pártokkal és a semleges politikusokkal. Az egész politikai élet figyelme Rádics három delegátusa felé fordul, akiknek kezében, úgy látszik, van letéve a helyzet kulcsa.

Kilenc órakor meglátogatták lakásán *Protics* Sztojánt, akivel délig tanácskoztak. Ebéd után meglátogatták a két kormánypart elégedetlen tagjait: *Pavle Angjelinovics* képviselőt, a demokratapárt *Davidovics* szárnyának tagját, *Nastas Petrovics* és *Lyuba Jovanovics* radikális képviselőket, *Protics* Sztoján híveit, *Voja Veljkovics* volt minisztert és *Ivan Ribár* volt parlamenti elnököt. A délutáni órákban szélesebb konferencia is volt, melyen az említettek kivül résztvettek az összes ellenzéki pártok, a klerikálisok, agrárpártiak, republikánusok és szociáldemokraták képviselői. A tárgyalásokról a nyilvánosságba alig szivárgott ki valami, annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy a konferenciák

egy erős parlamenti blokk megteremtését célozzák, mely hivatva volna a *Pasics* kormányt megbuktatni, ellenzéki kormányt alakítani, kiírni az új választásokat és az új parlamentnek előterjeszteni a vidovdáni alkotmány revízióját, melyet teljesen új alapokra fektetnének.

A tárgyalások eddigi sikeréről nem sikerült megtudni semmit, az a körülmény azonban, hogy a három blokkista képviselő a tárgyalásokat holnap folytatni kívánja, azt sejteti, hogy a terv a konferencián résztvevőknél megértésre talált. A tárgyalások egyik résztvevője a

Délbácska tudósítójának úgy nyilatkozott, hogy

Rádicsnak eltökélt szándéka felhagyni a passzivitással és ezért Beogradba jön és bevonul a parlamentbe. Hogy ez mikor történik azonban, az taktikai kérdés és nagyban függ a jelenlegi tárgyalások eredményéről.

Ha a blokk beogradi tárgyalásai sikerülnek,

azt remélik, hogy a király *Protics* Sztojánt bizza meg a kabinetalakítással. Ebben a kabinetben az agrárpárton és klerikálisokon kívül résztvennének az elégedetlen radikálisok valamint a demokrata párt *Davidovics* csoportja. Ezt a kormányt, mely rögtön feloszlata a parlamentet, támogatná Rádics is sőt, esetleg még három miniszteri tárcát is vállalna.

A Délbácska tudósítója a blokk tárgyalásainak ügyében kérdést intézett *Pribicsevics* közoktatásügyi miniszterhez is, a demokratapárt legintranszigenőbb vezéréhez, aki azonban rendkívül tartzkodóan viselkedett. Főképen azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy *Rádics Beogradba jövetelében nem hisz.*

Drinkovics, Krnjevics és Predavec a holnapi nap folyamán folytatják tárgyalásaikat és meglátogatják a zagrebi intellektuellek kongresszusán résztvett néhány politikust, elsősorban *Branko Markovicsot* és *Ivan Grollt*.

A parlament mai ülése, melyen folytatták a hadi károk megtérítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását teljes érdektelenség mellett folyt le. Mindössze 15 képviselő volt jelen, az ellenzék pedig teljesen hiányzott, mert résztvett a Rádics delegátusaival való konferencián.

Az angol-francia feszültség

Kisázsziában komoly eseményektől kell tartani

Páris. (Eredeti táv.) Az angol francia feszültség mindjobban kiélesedik. Londonban emiatt Franciaországra panaszkodnak. Szemére vetik, hogy a Keleten a francia megbízott nem egyöntetűen jár el az angol és olasz megbízottakkal az ostromállapot kihirdetésében. *Poincaré* az angol meghívást, mely őt Londonba hívta, elutasította a parlamenti vita miatt és azt az ajánlatot tette, hogy jöjjön *Curzon* Párisba, ahonnan mindketten Lausanneba mennek *Mussolini*-hoz az előzetes tanácskozások megtartására

Diplomáciai körökben a lausannei konferencia elhalasztását a francia kormány diplomáciai vereségének tekin-

tik, mely maga után fogja vonni a kormány bukását vagy legalább is részleges válságot. Kormányválság esetén *Viviani* és *Loucheur* belépnének a kabinetbe.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a lausannei békekonferencia elhalasztási híre óriási izgalmat keltett a török fővárosban. Erre való tekintettel a szövetséges főbiztosok arra kérték kormányukat, hogy a tárgyalást mielőbb kezdjék meg, mert Konstantinápolyban és Kisázsziában komoly események bekövetkezésétől lehet tartani.

A szultán lemondására vonatkozólag az a hír terjedt el, hogy *Tevfik* basának sikerült a szultánt rábírnia arra,

hogyan lemondását alá kell írnia.

Római hiteles jelentések szerint Mussolini megjelenik a lausannei konferencián, de annak csak második részében vesz részt.

Londoni jelentések szerint a londoni francia nagykövét hosszabb tárgyalásokat folytatott lord Curzonnal, melyeknek célja a török kérdésben a francia és angol álláspont közt mutatkozó ellentétek elsimitása. A megbeszélések folyamán szóba került az is, hogy a lausannei konferenciát november 20. utáni időpontra halasztják el, hogy még a konferencia előtt időt nyerjenek a helyzet teljes tisztázására. Londonban azonban attól tartanak, hogy a konferencia újabb elhalasztása a konstantinápolyi viszonyokat még jobban elmérgesíti és ezért ragaszkodnak a konferencia megtartásához. Erre a francia nagykövét is megígérte, hogy az értekezlet megtartásához

szükséges lépéseket kormánya meg fogja tenni. Lord Curzon a megbeszélések során hangsúlyozta, hogy még a 12-ik órában is tárgyal a szövetségesekkel, mert előzetes meg egyezés nélkül az angol delegáció nem megy Lausanneba.

Párisi jelentés szerint az angorai kormány a legbékésebb szándékkal akarja fontolóra venni a békefeltételeket, de ha befejezett tények elé akarnak állítani, a törökök a békekonferenciát faképnél hagyják.

Izmed pasa, a lausannei török békedelegáció vezetője kijelentette, hogy ezentúl minden halogatásnak ellenszegül. Tiltakozik azon vád ellen, mintha Törökország minden idegent üldözne. Nyilatkozatában megokolja, hogy a világi hatalmat miért választották el a kalifától és kijelentette, hogy Törökország sem akar mást, mint a többi államok, vagyis függetlenséget és szabadságot.

Sztojkov Mózes bünperének főtárgyalása

A volt bácsmezei alispán a bíróság előtt — Megnyitják a főtárgyalást

(Saját tudósítónktól.) A sombori vármegyháza nagytermében kedden délelőtt kezdte meg a sombori királyi törvényszék dr. Sztojkov Mózes és társai ismert bünügyének tárgyalását izgalmas és osztatlan érdeklődés mellett. A vármegyház dísztermében összeroskadtan ül a vádlott. Valamikor korlátlan ur volt ugyanezen a helyen.

A vádlottakat a következők védik: Sztojkovot dr. Nikolics György, dr. Tapavica Szimát dr. Hadzsi Koszta novisadi ügyvéd, Arsenovicsot dr. Jován Konyovics, a többi vádlottat dr. Petrovics Jován.

Kilenc órakor nyitja meg az elnök a főtárgyalást. Felolvassuk a tanúk neveit, a vádlottak bemondják nacionáléjukat: Dr. Sztojkov Mózes Bácsbodrogvármegye volt alispánja, Arsenovics Miklós volt vármegyei főjegyző, Szundanovics Vladimír irodaigazgató a letartóztatásban levő vádlottak közül Stavel János novisadi kereskedő, aki hamis nyugtát adott az alispánnak, Kolanics Milán banktisztviselő, Vidákovics Ferenc földbírtokos, Gajin Vászta, Tapavica Simon dr. v. vármegyei főügyész. Az utóbbiakat bünpartolással vádolja az ügyész és végül a vádirat szerint hivatali sikkasztást követett el Krsztenkovics János volt főszolgabíró. Az alispán elleni vádpontok: hivatali sikkasztás, hűtlenkezelés, megvesztegetés és okirathamisítás. A volt főjegyzőt és az irodaigazgatót ugyancsak sikkasztással, megvesztegetéssel és okirathamisítással vádolja az ügyész. A vádlottak közül először Sztojkov Mózes hallgatják ki.

Sztojkov Mózes dr. volt alispán annak kijelentésével kezd, hogy *semmit sem érzi magát bünösnek*. Nyugodt hangon beszél, de a hangja néha megerősödik, szinte kiabál: az alispán vádol. Kijelenti, hogy három kérdésre kér választ, ha ezt meg nem kapja, védelmét nem mondhatja el. Az elnök itt figyelmezteti, hogy ne kérdezzen, hanem a vádra feleljen.

Sztojkov a figyelmeztetés után részletesen ismerteti a bajai háromszög kiürítésével kapcsolatos eseményeket. Annakidején Pribicevics, akkori belügyminiszter telefonon közölte vele, hogy az evakuációt kétszer huszonegy óra alatt végre kell hajtani. Arra a kérdésre, hogy mit vihetnek magánkkal, Pr bicevics ezt felelte: *— Csak az állami javakat.*

Kéri erre vonatkozólag Pribicevics kihallgatását. Amikor a kiürítést elrendelték, Bajára ment.

Elnök: Miért?

Sztojkov védekezés helyett vádakot emel, majd hirtelen a tatabázai jegyzőről kezd beszélni, aki azt mondotta, *pénz nincs, de vannak olyanok, akikről el lehet venni*. Ekkor hoztak is becsomagolt pénzösszegeket, amelyeket egyetlen esetben sem olvasott meg, csupán annyit tud, hogy nagyobb összegeket nem vett fel. A csendőrségtől kapott jelentést arra vonatkozólag, hogy marhákat hajtanak el, hogy

ennyit, arra már nem emlékszik. *Bácsalmán körülbelül egy milliót vett fel*. Az elnök azon kérdésre, hogy miért vette fel ezen összegeket, azt feleli, hogy azon állami szervek, amelyeknek ez kötelessége lett volna, akkor már nem funkcionáltak. Bajmokon ugyanez volt a helyzet. Gondoskodnia kellett az állás nélkül maradt jegyzőről a rendőrökről és másokról is.

Kijelenti, hogy a felvett pénzekről soha jegyzéket nem vezetett, sokszor őrizetlenül is hagyta azt, úgyhogy abból bárki elvihetett, azt azonban tagadja, hogy a pénzügyigazgatóság hamis jegyzékeket adott volna át. Itt Sztojkov ezeket mondja:

— Ne gondoljanak oly butának, hogy oly ügyekben amelyekben féljebvalóim előtt felelősséget tartoztam, nem jártem el lelkiismeretesen.

Dr. Vlaskalin Milorád belügyminiszteri inspektorról azt állítja, hogy tönkre akarja őt tenni. Amikor tudomást szerzett arról, hogy Vlaskalin vizsgálatot vezet ellene, elment dr. Nikolicshoz, aki azt a tanácsot adta, tegye letétbe a hiányzó összeget. A tanácsot nem fogadta el, mert nem akarta azt hinni, hogy akik itélkezni fognak felette, nélkülözik az objektivitás legkisebb mértékét is.

Elnök ezen kijelentésénél szigorúan rendreutasítja, mire Sztojkov kijelenti, ezt a kijelentését nem a bíróságra értette. Majd ezt mondja:

— Ha az elnök ur ilyen haragos magatartást tanúsít velem szemben, nem leszek képes védeni magam!

Elnök: Nem haragszom, de ilyen kijelentésénél kötelességem figyelmeztetni.

Sztojkov: Az elnök ur igenis haragszik reám, de énnekem ez mindegy, én védem magam egy egész várossal szemben is!

Elnök: Ha nem viselkedik rendesen és nem engedelmeskedik, törvényes jogaimmal fogom erre kényszeríteni!

Sztojkov: (kiabálva) Ha mindjárt fel is akarnak akasztani, akkor is védem magam!

Az izgalmas hangulatban az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Az ötperces szünet eltelte után Sztojkov a Stavel ügyét részletezi. Elmondja, megtudta, hogy Stavel János novisadi kereskedőnek követelése van a vármegyénél. Novisadon kereste fel Stavelt, akinek elmondta, hogy perbe akarják fogni egy 500.000 koronás elszámolatlan tétel miatt. Elmagyarázta neki, hogy az ügy csak őellene irányuló politikai hajszá, s kérte, hogy adjon egy nyugtát 500.000 koronáról, amelyet számára a sombori Hitelbankban deponált. Miután azonban akkoriban ennyi pénz nem volt, csak 300.000 koronát adhatott Stavelnek.

Elnök itt figyelmezteti Sztojkovot, hogy egy ezévi augusztus hó 26-án bemondott jegyzőkönyv adatai szerint akkor másképpen val-

lott. Sztojkov kijelenti, akkor azért vallott így mert azt hitte, hogy még megmentheti magát. Amikor letartóztatták, kijelentették előtte, hogy cselekményeiért 10 évi fegyházat is kaphat, a be nem ismerés esetén azonban legfeljebb hat hónapra terjedhető fegyházzal büntetethető. Akkoriban ezen megfontolások hatása alatt vallott másképpen.

Az elnök itt az ismeretes marhaelhajtási ügyekre terheli át a tárgyalás menetét. Sztojkov kijelenti, *nem tudja mennyi marhát vittek el jogtalanul*. Az elhajtásokról már csak telefonon értesült. A katonaság és a csendőrség is kértek tőle marhát. *Föltételezte, ha engedélyt kérnek a marhák elhajtására, akkor erre az engedélykérőknek joguk is van*. Az elnök itt ismét figyelmezteti Sztojkovot:

— Ön mondta, hogy vigyék a marhákat!

Sztojkov: (vállvonogatva) Lehet...

Amikor az elnök a megvesztegetés vádjára figyelmezteti, kijelenti, hogy *erre vonatkozóan csak zárt tárgyaláson lehetne vallomást*. A hűtlen kezelés vádját visszautasítja, szerinte erről nem is lehet beszélni, miután a vármegye összes könyvei az 1921-es évről le vannak zárva s a vizsgálat alatt is rendben találtak.

Sztojkov ezzel befejezi vallomását. A következő vádlott:

Stavel János is annak kijelentésével kezd, hogy *nem bünös*. Nemrégén jött vissza Csehszlovákiából. Sztojkovval Bogdanovics lakásán ismerkedett meg, ahol előadta neki az 500.000 koronás nyugta ismert ügyét. Beleegyezése után 3 nap múlva Sztojkov átadott neki Somborban a nyugta ellenében 300.000 koronát. Amikor a vizsgálat megindult Tillinger, suboticei rendőrkapitány kihallgatta, majd Somborban jelentkezett dr. Vlaskalin Milorád belügyminiszteri inspektornál, aki akkor a Sztojkov elleni vizsgálatot vezette, s neki is mindent részletesen elmondott. *A pénzt nyugodtan felvette, abban a tudatban, hogy annak más kezében magyar irredenta célokat kellett volna szolgálnia.*

Milán Kollarics bankigazgató, a következő vádlott kijelenti, Sztojkov egyszer arra kérte, hogy egy nyugtáját tegye el s ha lehet, dátummal ellátva könyvelje el. A kérést megtagadta. Egyizben megjelent a bankban Sztojkov, dr. Vlaskalin Milorád kíséretében s elkérték tőle a nyugtát, amelyet odaadott. Az ügyről többet nem tud.

Elnök itt figyelmezteti a bankigazgatót, hogy annakidején, amikor Vlaskalin és Sztojkov megjelentek nála és a nyugtát kérték, azt felelte, hogy nincs nála. Kollarics tagadja, hogy ezt a kijelentést megtette.

A következő vádlott Jován Krsztenkovics volt szolgabíró, aki a kiürítésnél elhajtott és elárverezett marhák ügyében helyzetetelt vád alá. A terhére rótt büncselekményeket tagadja. Az árverésnél Arsenovics, Szudarovics és egy alezredes voltak jelen. Nem tapasztalt semmi szabálytalanságot.

Az elnöknek arra a kérdésre, hogy Szudarovics és Arsenovics az árverés alatt kértek-e telefonutasítást Sztojkovtól, azt feleli, hogy a vádlottak legtöbbször minden telefonálás nélkül, valószínűleg utasításra adták ki a marhákat.

Továbbiakban lényegtelen vallomást tesz. Az elnök a tárgyalást délutáni fél egy órakor felfüggeszti és annak folytatását holnap délelőtti 9 órára halasztja. Tekintettel arra, hogy mintegy hatvan tanu van kihallgatásra beidézve *ítélet előreláthatólag csak szombaton várható.*

— Új közgazdasági folyóirat jelenik meg december elsején Novisadon. A kizárólag közgazdasági szakértők szerkesztésében megjelenő szaklap Gahona, — Chémia, — Pénz, — Vánjelentés, — Tőzsde, — Vasipar, — Liszt és sülőipar, — Iparkamarai közlemények, — Fapiac, — Fűszer és gyarmatáru, — Építőipar, — Bőripar, — Törvények és rendeletek, — Gazdasági hírek, — Külföld — és Tanácsadó rovataiban egységesen összefoglaltó szemléltető képét fogja adni gazdasági életünknek, szoros vonatkozással a vajdasági gazdasági viszonyokra. A „Kurir” címmel december hó 1-én megjelenő első számban a Vajdaság elismert gazdasági szaktekintélyei és közgazdasági életünk kitünőségei irtak cikkeket. Megjelenése iránt széles körben a legteljesebb érdeklődés nyilvánul meg.

Huszonkilenc női képviselő-jelölt Angliában

Hétmillió női szavazó — Az angol nők a választási harcban

Londonból jelentik: A nőknek a választások iránt való érdeklődését misem bizonyítja jobban, mint az, hogy 29 női jelölt küzd a mandátumért.

Érdekes, hogy Anglia női szavazói, akiknek száma körülbelül hét millió, külügyi téren kárhóztatnak minden olyan politikát, ami nővel Anglia kiadásait és így az adók emelkedését okozza. Ezért azt akarják, hogy Anglia mondjon le Mezopotámiairól és Palesztináról, mert ezek nagy teherfélélt jelentenek az angol költségvetésben. Azonkívül pártállásra való tekintet nélkül valamennyien reformokat követelnek a nőkérdés és a gyermekvédelem tekintetében. A legkevesebb női jelöltje a konzervatív pártnak van, közöttük lady Astor is, aki régi suttoni kerületében lépett fel és egy liberálissal, valamint egy munkáspártival veszi fel a küzdelmet. Ugyancsak a konzervatív párt programjával lépett fel Helen Gwynne Vaughan, a londoni egyetem botanikai tanára, aki a protoplazma kutatás terén nagy hírnévre tett szert és aki a háború alatt Mary királyné ügynevezett „kisegítő seregé”-ben a francia harctérre mint parancsnok működött.

A harmadik konzervatív jelölt lady Cooper, egy volt képviselő felesége, akinek a férje nem lép fel újra és aki a háború alatt Ivory Cross (Elefántcsontkereszt) néven egy harctéri betegápoló-csapatot szervezett meg.

A független liberálisok legkiválóbb női jelöltje miss Wintringham, aki a feminista mozgalomban és gyermekvédelem körül szerzett érdemeket. A független liberális női jelöltek közt van két olyan hölgy is, akik női rendőrség szervezését követelik. Az egyik miss Mary Allen, aki az egyik Westminsteri kerületben lépett fel és az „önkéntes női rendőrség” parancsnoka, a másik pedig miss More Nisbet. Hasonló programmal lép még fel mrs. Margeny Corbet Ashby, a klasszikus tudományok kipróbált művelője, aki a békekonferencián az angol nőket képviselte. Ugyanilyen programmal lépett fel miss Allison Gaerland is, aki 1918-ban megbukott, de szónoklatai és agitálóképessége révén oly népszerűsége tett szert, hogy elnevezték szoknyás Lloyd George-nak. Asquit programjával léptek még fel mrs. Alderton, lady Lawson, lady Terrington, lady Barlow és lady Currie, aki férjével együtt buzgó munkát fejtett ki a municiós minisztériumban.

Nemzeti liberális programmal, tehát Lloyd George programjával a következők léptek fel: mrs. Coombe Tennant, Lloyd George legbizalmasabb barátja, a volt miniszterelnök a népszövetség tanácsába mint a feminista kérdések tanácsadóját küldött ki, továbbá miss Ogilvie Gordon, aki neves zoológus és geológus.

A munkáspárt női jelöltjei közül első helyen említendő miss Margaret Bonfield, a női szakszervezetek előharcosa, továbbá miss Ethel Bentham (doktornő, mrs. Barton, mrs. Pease, miss Sasan Laurence és miss Pickton Turberwill. Ez utóbbi keresztényszocialista és „Krisztus és a nemzetközi élet” című műve révén lett híres.

A független pártnak két női jelöltje van: miss Eleanor Rathbone és miss Kyrle Bellew, egy népszerű színésznő, aki Brightonban lépett föl. A többi női képviselőjelölt ugynevezett vidéki nagyság, akinek a neve eddig még nem szerepelt.

Bécs: az európai kokain-járvány legujabb állomása

A kokainizmus a távoli Nyugatról érkezett Párisba, ahonnan Kelet felé vette útját. További első állomása Berlin volt; csak nemrég írták a berlini lapok, hogy a német fővárosban több kokainbarlangot fedeztek fel s hogy a kokainizmus borzalmas ragálya Németországban is egyre epidémiaszerűbbé válik. Berlinben, úgy látszik, nem állott meg a háború utáni Európának ez a szenvedélyes betegsége; egyes jelekből ítélve, most már Bécsben is felütötte tanyáját.

Miként Bécsből jelentik, az ottani Wagner-jauregg-klinikán előfordult az elmúlt hetekben

egy nagyon súlyos, krónikus kokain-eset, a rendőrségnek pedig számos olyan feljelentés ad munkát, amelyben megrémült rokonok fordulnak a hatóságok segítségéhez, hozzátartozóik szerencsétlensége miatt.

A rendőrség meglehetősen tehetetlen a ragállyal szemben, mert hiányosak az információi a kokainizmus terjedéséről. A vizsgálatok sokfelé ágazódnak el, de eredményük egyelőre csak az a negatív tény, hogy Bécsben nincs kokainbarlang s hogy a ragály valószínűleg csak néhány emberre szorítkozik egyelőre. A bécsi tisztiorvosi hivatal optimisztikusan ítéli meg a helyzetet s azt hiszi, hogy átmeneti jelenségről van szó, amely kevés áldozattal fogja beérni. A tisztiorvosi hivatal már több esetben beleavatkozott előzetes feljelentések alapján s eddig már több kokainistát, nagyrészt fiatal embereket, mentett meg az egészségnek. Miután az eddig szokásos rendelkezések szerint a kokainreceptek állandóan megújíthatók voltak, úgy, hogy egyetlenegy receptnek a birtokában a kokainista tetszésszerűen mérgező mennyiséget szerezhetett, elrendelték, hogy a gyógyszerézek szigorúan vizsgálják meg a recepteket, amelyekre csak egyszeri adagot szolgáltatassanak ki.

A bécsi kokain-járványra egy egyévvél ezelőtt történt eset hívta fel először a hatóságok figyelmét. Egy bécsi fogtechnikus akkor nagyobb mennyiségű kokaint ajánlott megvétele

egy orvosnak, aki azonban följelentette a fogtechnikus s az eljárás folyamán még idejében sikerült elkobozni a veszélyes árut. Ez az eset rámutatott a baj forrására. Nyilvánvaló, hogy csempészek útján terjed a kokainizmus. Külföldről, főként Franciaországból csempészik be a mérget, amellyel kitűnő üzleteket kötnek, hiszen a kokainisták óriási összegeket fizetnek a narkotikumért, amelyet orvosi rendelés híján csak a lánckereskedőktől tudnak megszerezni. Ezért is oly nehéz kinyomozni a szenvedélyű zsurzókat és áldozatait. S ha a bécsi kokain-evőknek nincs is külön kaszinójuk, miként berlini és párisi kollégáiknak, utólag rájöttek, hogy a bécsi kokainizmusnak is volt központja az egyik szállodában, amely hónapokon át találkozója volt a kokaincsempészeknek és kokain-evőknek.

Ezt a szállodát szívesen keresték föl francia és török vendégek. Megállapították, hogy a franciák ültették el Bécsben a kokainizmus szenvedélyét akkor, amikor virágkorát élte Bécsben az idegenforgalom. Bizonyítják ezt a bécsi gyógyszerészek is, akik szerint az idegenforgalomnak ebben az aranykorában — a tavalyi esztendő második felében — tömegesen bukkantak föl a kokainreceptek, amelyek nagyrészt francia eredetűek voltak, kisebb mennyiségben birodalmi német, sőt orosz receptek is fordultak elő.

Az olasz kormány közeledése a Vatikánhoz

Mussolini külpolitikája — Cáfolja Ausztria felosztásának hírei — A vatikáni államtitkár a fascizmusról — Mussolini hódoló távirata a pápához

Milano. A Popolo d' Italia Mussolini lapja megerősíti azt a hírt, amely arról szól, hogy a fascista miniszterelnök aktív külpolitikát szándékozik folytatni. Áll ez elsősorban a Keletre vonatkozólag, ahol szükség esetén a szövetségesekkel együtt kíván eljárni és ha kell, még a katonai együttműködéstől sem riad vissza.

Az utóbbi időben olyan hírek láttak napvilágot a sajtóban, hogy Olaszország megegyezett Csehországgal Ausztria felosztása ügyében. A római Tribuna ezt megcáfolja. Szerinte a bécsi olasz követ Orsini-Baroni közölte Seipel kancellárral, a Mussolini kormány szándékát Ausztriával szemben. A kancellár meglepődéssel fogadta a követ kijelentését amely eloszlatta a sajtóban megjelent híreket, és amelyek megintták Ausztria bizalmát Olaszországgal szemben.

Gasparri biboros a Vatikán államtitkárja egy újságíróval folyt beszélgetés során kijelentette, hogy a fascizmusra szükség volt. Különös dicsérettel szólt Viktor Emanuel királyról, aki magatartásában a legnagyobb bölcsességet tanúsította.

Gasparri biboros nyilatkozata nagy fontossággal bír a Vatikán és az olasz kormány közötti viszonyra. Ma már nem olyan éles az ellentét a római Egyház és Quirinál között, mint még nemrég volt. Nemcsak a Vatikán részéről mutatkozik engedékenység, hanem a fascista kormányról is. Mussolini miniszterelnök hivatala elfogadásakor üdvözlő táviratot küldött a pápának, amelyben bejelenti hódolatát a pápának, mint ama vallás fejének, amelyhez Olaszország tulnyomó többsége tartozik és amely iránt az olasz kormány a legnagyobb tisztelettel viseltetik.

Az angol választások

Az unionisták nagy győzelme.

London. (Eredeti táv.) A „Times” szerint 51 eddig kétes mandátumon kívül az angol választások eredményének eddigi számaránya a következő:

322 unionista
95 munkáspárti

75 liberális
63 nemzeti liberális
5 függetlenségi
3 ir nacionalista.

Az unionisták győzelme tehát biztosnak tekinthető.

A német munkás dolgozzon tíz órát, hogy Franciaország megkaphassa a kártérítés milliárdjait

Berlin. Wirth kancellár helyzete az utóbbi időben megrendült. A koalíció megalakulása a néppárt bevonásával nem sikerült és így módon Wirth nem rendelkezik a szükséges többséggel. Megbízható helyen úgy tudják, hogy Ebert birodalmi elnök, a parlamenten kívül álló egyént fog megbízni a kormányalakítással és szabad kezet biztosít számára a minisztérium összeállítására vonatkozólag. Nagyon megnehezítette a német kormány helyzetét a jóvátételi bizottság berlini útja. A franciák a Wirth kor-

mányt kétszínűnek és tehetetlennek tartják. Francia körökben az a meggyőződés, hogy a helyzet ura ma Stinnes. Franciaország csak akkor számíthat arra, hogy követeléseiből valamit is megmenhessen ha ez a tény határozottan kifejezésre jut. Ha Stinnesék keresztülviszik a tízórás munkaidőt ez nagyon sokat jelent Franciaországnak. A francia lapok felfogása szerint Németország újáépítése csak úgy lehetséges, ha a szocialista vízekből kivezve a nagyipar képviselői beülnek a kormányba.

HIREK

— **Az idegenek ellenőrzése.** A rendőrség bünyügyi osztályának vezetője Gyorgyevics Cvetán főkapitányhelyettes ma rendeletet adott ki a szállodákban, vendéglőkben és magánlakásokban megszálló idegenek szigorú ellenőrzéséről. Minden jelentkező idegentől szabályos utlevelet vagy hatósági személyazonossági igazolványt kell kérni és csak szabályszerű igazoltatás után adható nekik éjjeli szállás. Ezenkívül külön vendégkönyvbe pontosan bevezetendő a bejelentőlap adatai. Abban az esetben, ha az idegen utas nem rendelkezik szabályszerű igazolvánnyal, az éjjeli szállásadó köteles a rendőrségre utasítani, ahol — ha megbízhatónak találják — kiadják az ideiglenes engedélyt az éjjeli szállás elfoglalására. Mindazokat, akik e rendelet ellen vétnek, a legszigorúbban megbüntetik.

— **Névváltoztatások.** A belügyminiszter a következő névváltoztatásokat engedélyezte: Blumenthal Péter, novivbázi lakos „Lec”-re; Stein Gede n, Béla, Olga, Ilona és Anna gyermekei, „Kamenkovicsra”-ra; Szolnoki József, Zsivan, Franko, Milán topolai lakos „Joszics”-ra, Schmausz István novipalánkai lakos „Zsenko”-ra; Vukovári László, pancsevói lakos „Vukovics”-ra; Dija Péter vrsaci lakos „Dijanics”-ra; Bokor Vladimir mramoraki lakos „Bradavarevics”-ra.

— **Megsáfta a jegyesét.** Tegnap a rendőrségen megjelent egy 17—18 év körüli lány, hogy elpanaszolja baját. Elmesélte, hogy körülbelül 6 héttel ezelőtt megismerkedett egy Weisz Mihály nevű budapesti fiatalemberrel. Ez elmesélte, hogy van neki Kispesten jólmenő csemegekereskedése és egyébként is tekintélyes vagyonnal rendelkezik. Szerelmet vallott a leánynak és megígérte neki, hogy elveszi feleségül. A szerelmes kérő azonban egy szép napon beállított a szép árva lányhoz és bevallotta neki, hogy pénzzavarban van, mert a Budapestről ideutalt 2 millió koronája még nem érkezett meg. A jegyese pehhét megértő leány 1000 koronát adott neki megtakarított pénzéből. Az átutalt pénz pedig csak nem akart megérkezni, s a kispesti csempésznek közben dolga is akadt Bécsben. Kérelmére a leány megint a bankba sietett és átadta jegyesének egész takarékbetétét: 10.000 koronát. Ez vonatra ült és Bécsbe utazott. Mivel hetekig életjelt nem adott magáról, a leány feljelentette a rendőrségen. A rendőrség megindította az eljárást.

— **Meggyilkolt vöröskereszt képviselő.** Szófiából jelentik: Az orosz vöröskereszt bulgáriai megbízottját, Agelfet meggyilkolták. A gyilkossággal Pokrzoovszky Wragel-hadseregbeli tábormokot gyanúsítják, akit, amikor át akart szökni a határon, lelőttek.

— **Jön!! Gróf Monte Christo Jön!!** a Slobodába 5 részben.

— **Az irodalmi Nobel-díj.** Stockholm-ból jelentik: A svéd Akadémia az ezévi irodalmi Nobel-díjat Jacinto Benevente spanyol írónak ítélte.

— **A szocialista párt novisadi népgyűlése.** Az országos szocialista párt folyó hó 19-én vasárnap délelőtt a Sloboda nagytermében nyilvános népgyűlést tart. A népgyűlésre a párt központja dr. Topalovics Zsivko országos pártvezetőségi tagot és dr. Szekulics Milán országgyűlési képviselőt delegálta a párt központ szónokai gyanánt. Dr. Topalovics Zsivko szerb és német nyelven, dr. Szekulics Milán pedig magyar nyelven fog szónoklatot tartani.

— **Karlsbad idei szezonja huszmillió deficittel végződött.** Prágából jelentik nekünk: A cseh korona drágasága miatt az idén nagyon rossz fűrdőidénye volt Karlsbadnak. A látogatottság a szokottnál lényegesen kisebb volt, de megcsappant a karlsbadi víz kivitele is. Amióta Karlsbad világfürdő, ilyen rossz esztendeje nem volt. A régi sokmillió haszon helyett az idén huszmillió cseh korona deficittel zárták le a város és a fürdő költségvetését. Az ásványvíz-üzemekben egész sereg munkást elbocsátottak.

— **Eljegyzés.** Winkle Micike (Bács) és Pekló Ferenc jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Jön!! Gróf Monte Christo Jön!!** a Slobodába 5 részben.

Az athéni hazaérülési per

A görög összeomlás a törvényszék előtt

Athén. A forradalmi kormány első teendője volt mindazon miniszterek és tábormokok letartóztatása, akiket bűnösnek tartott a kisázsiai vereség miatt. A letartóztatottak elleni per ma kezdte meg tárgyalni az e célra összeállított rendkívüli törvényszék a kamara üléstermében. A vádlottakat felelőssé tették a nemzeti katasztrófáért és hazaárulással vádolják őket. A tárgyalás megtartása elé igen nagy érdeklődéssel tekint nemcsak Görögország, hanem a külföld is. Számos világlap tudósítója jelent meg Athénben, hogy beszámoljanak a tár-

gyalás menetéről. Az első tárgyalási napon, még annak megkezdése előtt felszólaltak a védők és tiltakoztak a bíróság illetékessége ellen és kifogásolták a törvényszék összeállításának törvényszerűségét.

A törvényszék elnöke a maga részéről hangoztatta, hogy erejét a nemzeti öntudatból meríti.

Az első vádlott Gunaris volt miniszterelnök, aki a nép akaratáról beszél hosszasan és szintén kifogásolja a törvényszék illetékességét.

— **A gamasni, mint lázmérő.** A márka zuhanása Berlinben is rohamos emelkedését eredményezte az áraknak. A német kereskedők számításait annyira megzavarta a márka esése, hogy valóságos emelési láz vett erőt rajtuk és ebben a lázas állapotban már nem is vesződnék a számitással, ami különben sok időt is venne igénybe, hanem egyszerűen találmásra írják ki az új árakat. Hogy ezen a téren milyen lehetetlen állapotok vannak a német fővárosban, azt híven tükrözi vissza a gamasni esete, amelyről a következőket olvassuk az egyik bécsi újságban: Egy bécsi ur egy pár gamasnit akart venni és erről az odisszejáról a következőket írja: Belépett az első üzletbe a Westenden: a gamasni ára 1800 márka. Drágának tartotta, nem vásárolt. Második üzlet: áruház a város centrumában 2200 márka, nem vásárolt. Harmadik üzlet: különlegességek áruház a városban: 2000 márka; nem vásárolt. Negyedik üzlet: egyszerű áruház a város külső részében: 3000 márka nem vásárolt. Ötödik üzlet: a város félreeső részében levő mellékutcában: 1200 márka, nem vásárolt. Hatodik üzlet: ismét a Westend közelében ugyanolyan minőségű és színű gamasni mint amelyért néhány száz méternyire onnan 3000 márkát kértek — 84 márka. A bécsi ur eleinte azt hitte, hogy nem jól hall és újra megkérdezte az elárúsító kisasszonyt, hogy mondja meg komolyan mennyibe kerül, mire ez hangosan ismételte, hogy 84 márka! Természetesen megvásárolta a gamasnit, amelyről szakértők megállapították, hogy elsőrangú minőségű. A gamasni esete híven tükrözi vissza, hogy milyen esztelen ugrásai vannak Berlinben az emelési lázak.

— **Kétszáz milliót kapott egy szegény ember talált bélyegekért.** Bécsből jelentik tudósítónk: Bécs közelében, egy elhagyott erdei házikóban a legnagyobb nyomorúságban élt egy öreg ember évek óta. Az utóbbi időben abból élt, amit szegényes butoraiért és ócska könyveiért kapott. A minap elhatározta, hogy eladja azt az üvegfestményt, amely a fából épült ház falára volt erősítve. Amikor nagynehezen letrófolta a képet, régi bélyegeket hullottak le mögüle. Valamennyi 1850-ből való újság-bélyeg volt, ami most nagy ritkaság. A szegény ember nem is sejtette, milyen nagy értéket talált és nagyon meglepte, hogy egy bélyegkereskedésben kétszázmillió osztrák koronát adott érte egy véletlenül jelenlevő amerikai ember.

— **Jön!! Gróf Monte Christo Jön!!** a Slobodába 5 részben.

— **Dohányárusok figyelmébe.** A novisadi városi tanács felhívja az összes novisadi dohányárusokat, akik nem rokkantak vagy a háborúban elesett katonák családtagjai, a kihallgatás végett személyesen jelentkezzenek a városi adóhivatalnál (főlszint 14). A városi tanács felhívja azokat a rokkantakat és elesett katonák családtagjait, akik dohányárusítással kívánának foglalkozni, hogy a novisadi Invalidskí Odseknél nyújtsák be kérvényeiket, amelyeket a szükséges bélyeggel el kell látni, valamint csatolni kell a csatátagokról szóló kimutatást is. A kérvényezőknél meg kell világosan jelölniük, hogy van-e szükséges helyiségük és tőkájük a dohánytőzsde megnyitására. Abban az esetben pedig, ha ez nincs meg, ki kell mutatniuk, hogy milyen uton szándékoznak ezt megszerezni.

— **A köztársasági évforduló Bécsben.** A németosztrák köztársaság fennállásának négy éves évfordulóján hatalmas tüntetések voltak Bécs utcáin. A tüntetést több helyen megzavarták s ebből kifolyólag sok letartóztatás történt.

— **Szervezett whisky-tolvajok.** Londonból írják egy washingtoni sürgöny alapján, hogy az Egyesült-Államok alkoholtilalma miatt valóságos szervezett bandák alakultak, amelyek működésük nagy részét whisky-lopásra fordítják. Egyik elmúlt éjszaka a város szívében 80 tagból álló bandát fogott el a washingtoni rendőrség éppen akkor, amikor az egész társaság átvonult az utcákon, egy whisky-raktárból, amelyet teljesen kiraboltak. Az tette feltűnővé őket, hogy nagy sietségük közben néhány palack whiskyt elejtettek. Ez a zaj kellette fel a rendőrök figyelmét, akik azután az egész társaságot elfogták.

— **Saját termésü idei bor (rámpás)** kapható literje 6 és fél din. Wagner testvéreknél.

— **Közel ezer ünnepélyvel ünneplik meg a Petőfi-centennáriumot.** Budapestről jelentik: A Petőfi Társaság legutóbbi ülése megbizta Pekár Gyulát, hogy állítsa össze a Petőfi-naptárt, amely az országos Petőfi-ünnepségek dátumszerű sorrendjét tartalmazza. A Petőfi-naptárra halaszthatatlan szüksége volt az ünnepek rendezőségének, mert mint a nagy előjegyzésből kitűnt, Magyarország területén közel ezer ünnepély lesz és ezeket csak úgy lehet összeegyeztetni, ha a Petőfi Társaság maga állapítja meg az egyes dátumokat. Így is előfordul, hogy egyes nevezetesebb napokon tíz-tizenöt helyen is lesz Petőfi-ünnepély. A naptár összeállításával már elkészült Pekár Gyula és az a Petőfi Társaság november 26-iki nagy ünnepélyén került a nyilvánosság elé. A naptárból kitűnik, hogy különösen Pest vármegye igyekszik kifejezni hódolatát Petőfi emléke iránt és nem kevesebb, mint negyven ünnepséget rendez. Számszerűen a Petőfi Társaság ünnepségei következnek ezután, amely husz matiné és estélyen áldoz Petőfi emlékének. Kiveszi részét az ünneplésből természetesen a főváros is: tizenöt ünnepélyre terjedő programja van. A belvárosi ünnepségek július végén zárulnak le. A programszerű ünnepélyeken kívül Szilágyi Vilmos vezetésével a magyar színészek is néhány Petőfi-estét rendeznek, amelyeknek keretében a költő szímszéveit fogják feleleveníteni. A budapesti vendéglősök és korcsmárosok mozgalmat indítottak ezenkívül, hogy Petőfi atyjának „a jó öreg korcsmárosnak” emlékére egy kedélyes estét rendezzenek. A külföldi ünnepségeken kívül említésre méltó az eszt- finn és török estély, továbbá hat nagy német városnak ünnepségei. Az olasz Petőfi-ünnepségeket most állítja össze az ezzel megbízott olasz tudományos társaság. Angliában és Amerikában decemberben és januárban lesznek a Petőfi-ünnepek. A külföldiek közül nagy érdeklődésre tart számot a párisi Sorbonne-on rendezendő ünnepély, melyet Jean de Bonnefon professzor készít elő.

— **Örökbe fogadna jó házból való teljesen árva kisleányt (2—5 év közötti) egy jó módu iparos család.** Cim a kiadóban.

Gospodarska Banka d. d. Novisad
(Gazdasági Bank r. t. Ujvidék)

Elfogad felmondás nélküli belételeket, amelyeket a legkedvezőbb kamatláb mellett tőkésít.

Az intézet minden bankszakmába vágó üzletekkel foglalkozik. 3664-7-30

— **Az első hó.** Tegnap este 10 órákor apró pelyhekben hullani kezdett a hó, ezzel is bizonyítani akarván a komoly telet.

— **November 16-án ül össze a magyar parlament.** Budapesti jelentés szerint a magyar nemzetgyűlés holnap, nov. 16-án ül ismét össze.

— **Földrengés Délamerikában.** Santiagóból jelentik: Tegnap Délamerikában hatalmas földrengést észleltek, amelynek ereje a Havai-szigetekig terjedt. A rengések ereje számos hajót tépett ki a kikötőből.

— **Nyilatkozat.** A Vajdaság tegnapi számában megjelent közleményre vonatkozólag kijelentem, hogy a személyemmel kapcsolatban közölték a valóságnak nem felelnek meg. Mindössze az történt, hogy én Schossberger Béla szabályai fiatalembert — helytelen magaviselete miatt — a terem elhagyására hívtam fel, amit hasonló esetben bárkivel szemben is megtettem volna, minden egyéb valótlan! *Náray Lajos.*

— **Orvosi hír.** Dr. Brezovszky Nándor rendelését november hó elsejétől az újonnan épült szanatóriumba (Futaki-ut, villamos végállomás) tette át.

Teababák

olcsón kaphatók a „SOA”-ban.

Színház—Mozi

A Nemzeti Színház heti műsora:

Szerda: *Musotte*, Guy de Maupassant 3 felvonásos színjátéka.

Csütörtök: (premiére) *Dva Coancika* Milovan Glisics 4 felvonásos drámája.

Péntek: Albini és Jenbach 4 felvonásos operettje a *Mezítábas táncosnő*.

Szombat: *Dva Coancika*.

Vasárnap délután: *Godin leányai* Maurice Ordon 3 felvonásos bohózata.

Vasárnap este: *Mezítábas táncosnő*.

Villámközpont. Rendkívül változatos fordulatossá és élénk detektívfilmet mutat be ezuttal az Apolló. A villámközpont nélkülöz minden sablont és megszokottságot és helyette új ötletek, teljesen szokatlan beállítások, lebilincselő jelenetek teszik érdekessé a hatfelvonásos drámát. Néha lélegzétvisszafojtva lesi a néző a szédületesen pergő eseményeket, majd megjelenésével veszi tudomásul Harry Hill a egyszerű detektív sikereit, aki végül is megsemmisítő győzelmet arat. Bámulatos precizitással elrendezett film ez, amelyben mesteri felvételek bizonyítják a technika csodálatos teljesítményeit. Természetesen a szereplők is mind tudásuk legjavát nyújtják és így érthető az a nagy siker amit a darab elért.

Eladó háztelkek.

Ljubljanska (Szent István) és Temerinska utcában. Felvilágosítás nyerhető az

IPAR és KERESKEDELMI TÁRASÉRPÉNZTÁRNÁL.

Az új lengyel parlament

Varsó. (Eredeti távirat) A múlt héten megejtett parlamenti választások eredményeképpen az új lengyel parlamentben az egyes pártok erőviszonyai így alakulnak:

keresztény blok	168
néppárt (Vitos)	71
szocialistapárt	40
néppárt	48
nemzeti munkaspárt	16
zsidók	79
kommunisták	2
kisebbs csoportok	20

SPORT

Berlin meghódította a francia bokszbajnoknak

Berlinből jelentik: Németország nehézsúlyú bokszbajnokát, a Berlinben rendkívül népszerű Breitenstraetert tizenötözer főnyi igazán „díszes” közönség előtt ütötte le az amerikai „Samsont”, akinek az utlevélét a sokkal szerényebben hangzó „Sámuel Breuer” névre állította ki, a chicagói utlevélhivatal. Még az értékét veszítette márkában is hihetetlenül nagy összegeket kértek a sportpalota jobb helyeiért s a méltatlankodókat azzal fegyverezték le a pénztárosok, hogy Samsont dollárral kell megfizetni.

A dollár pedig igen nagy ur ma Berlinben. A páholyokban a legtarkább nemzetközi társaság foglalt helyet. Frakkban a férfiak, estélyruhában, szikrázó ékszerekkel a nők. Jobbára amerikaiak, akik a dollár uralmát élvezni jöttek Berlinbe, ismert bécsi „siberek”, franciák és természetesen sok berlini.

A forró bokszestének legkiemelkedőbb eseménye Carpentier bevonulása volt. A „szép George” hetek óta tartózkodik már Berlinben, autómobil tart, délutánoként megjelenik a tözsdé bejárata előtt, mert Carpentier igen nagyban játszik a berlini tözsdén az Amerikából elhozott többszáz ezer dollárjával.

Carpentiert a hódolók raja kísérte páholyába. A közönség — még a németek is — vörösre tapsolta tenyerét s boldogan ujjongott, mikor Carpentier páholyából kihajolva megköszönte az ünneplést. Néhány perc múlva megint ujjongásban tört ki a tömeg. Egy rendező lépett a ringbe és kihirdette, hogy Mr. Carpentier 100.000 márkát ajánlott föl a Breitenstraeter—Samsont-meccs győztesének, százezer márkát, vagyis tíz dollárt nyújtott át Carpentier a hajlongó rendezőnek.

Csak Carpentier bevonulása után kezdődött a nagy meccs, amelyben Samsont — leütötte Breitenstraetert. A győztes Samsont majdnem diszkvalifikálták.

Az amerikai ugyanis a kilencedik menetben a földre zuhant német bajnok után sujtott, amire felhördült az egész tömeg. De a legjobban Carpentier ordított és gesztikulált.

Öklével — milliókat érő öklével — verte a páholy falát, szidalmazta Samsont s elégtelen hanyatlott vissza székébe, mikor a bíró szigorúan megintette Samsont. Carpentier ismét megmutatta, hogy mindenkinél jobban ért a népszerűség megszerzéséhez.

* **Óvásról, megismétlésről** vannak forgalomban hírek a NAK-J. Makkabi serleg mérközéssel kapcsolatban: Az ellenőrizhetetlen hírek forrását nem nehéz kitalálni, még sem hiszszük, hogy komoly alapja legyen azoknak. Annál is inkább nem, mert a hírek szerint az óvás indoka nem a 8 goal lenne amit a NAK rugott, hanem a „rossz bíró.” Ilyen óvásnak csak Belgrádban volt helye, de ott is csak 8 napig meit rájött a szövetség, hogy magát végtelenül blamáta. Ez az eset pedig a *J. Makkabi-Srpski Maces Zsivánovics* eset volt.

* **Ifjúsági ellenfelet keres** vasárnapra a NAK ifj. II.

* **November 26-án**, a vajdasági sport egyesületek kongresszusának napján, játsza le az NTK és a NAK revans jellegű barátságos mérközését. Remélhetőleg ez a találkozás is hű marad érdekesség és fairság tekintetében az előbbi NAK—NTK mérközésekhez és méltón fogja reprezentálni városunk sportját a Novisadra seregülő sportemberek előtt.

* **Simon** a II. csapat tehetséges kapusa fogja helyettesíteni Nemest a NAK hátralévő mérközésein. A NAK válogatott kapusa egészségi okokból nem játszik tovább ebben a szezonban.

* **Professzionista boxmérközés Budapestben.** A Vigadóban tegnap megtartott boxversenyen három pár mérközött. Az első, Klingensteiner (Bajor) és Mády (magyar). Mády a 4. roundban feladja a küzdelmet. Rózsa (magyar) a 4. roundban leütötte ellenfelét a német Lindenbert. Hubert bajor bajnok és Göetz londoni tréner klasszikus boxlással eldöntetlenül végeztek.

Tőzsdei árfolyamok:

A jugoszláv korona Zürichben 2:25

Beograd, nov. 14. London 275—278—, Páris 396—400, Newyork 61:30—62:30, Milánó 279:50—282:50, Prága 1:98-2:02, Berlin 0:80—0:90, Bécs 0:088—0:09, Bukarest 40—42, Budapest 2:45—2:53, Szófia 44—46, Szaloniki 97—101, Zürich 1131—1141, Brüsszel 385—387, Amszterdam 24:70—25:30, Athén —, Varsó 0:45—0:46.

Zagreb, nov. 14. Newyork 61—62, Páris 395—400, London 274—, Milánó 271—277, Prága 195-201, Berlin 0:70-0:90, Bukarest 40—, Budapest 2:38—2:65, Amszterdam 24-25, Bécs 0:08—0:092, Brüsszel 358—364, Szófia 40—, Varsó 0:40—0:50, Zürich 1120—1130, Kopenhága—, Christiánia 1145, Stockholm —, Szaloniki —.

Zürich, nov. 14. Zárlat, Berlin 0:07375 (0:06775), Hollandia 214:25 (214—), Newyork 545:50, (546:75), London 24:40 (24:39), Páris 35:70 (35:15), Milánó 25:80 (24:65), Prága 17:40 (17:35), Zagreb 2:25 (2:225), Budapest 0:225 (0:225), Varsó 0:035 (0:035), Bécs 0:0074 (0:0074), bélyegezett osztrák korona 0:0076 (0:0076), Bukarest: 3:50 (3:50), Szófia —.

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. nov. hó 14-én. Bácskai buza 77—78 kg-os 2/0 kínálat 370, kereslet 365, kötés 365 (300 mm), 77 kg-os bánáti buza 3/0 Zenta paritás kötés 367:50 (400 mm), bánáti buza Becskerek paritás kereslet 357:50, 77—78 kg-os szerémi buza 2—3/0 kereslet 362:50, kötés 360 (100 mm), 64—65 kg-os bácskai árpa kötés 250 (100 mm), 65—66 kg-os bácskai árpa tavaszi árpa kereslet 250, kínálat 255, szerémi zab kereslet 250, kötés 250—252:50, (700 mm), bácskai ótengeri kínálat 310, kereslet 305, kötés 307:50 (200 mm), bácskai száritott tengeri kínálat 275, kereslet 271:25, kötés 262:50—271:25 (700 mm), bácskai új-tengeri március—áprilisra kötés 187:50 (500 q), bácskai új-tengeri 30/0 kassza márciusra kereslet 187:50, bácskai új-tengeri márciusra 50/0 kassza kínálat 190, bácskai csöves tengeri kötés 122:50 (400 mm), bácskai fehérbab kereslet 340, kötés 337:50 (200 mm), bácskai tarkabab kereslet 340, nullásliszt kereslet 525, kötés 537:50 (100 mm), főzöliszt kereslet 500, kenyérliszt kereslet 450, bácskai buzakorpa ab Brod kínálat 175, bánáti buzakorpa decemberre kínálat 147:50. Irányzat: szilárd.

LEGUJABB

Ötödfélmilliárdos francia deficit

Párisból jelentik: A kamara a költségvetési vita során valószínűleg felszólítja a kormányt új költségvetés elkészítésére, mivel a *mostani költségvetési javaslatban négy és félmilliárd frank nyílt hiány van.*

A fegyverszünet évfordulója Amerikában

Newyork. (Eredeti távirat). A fegyverszünet évfordulóján Wilson és Harding mondottak nagy beszédeket. Wilson beszéde végén kijelentette, hogy a világbéke helyreállításában az Egyesült Államok hivatottak a békebíró szerepét játszani.

Az orosz kormány elkobozta az olasz hajókat

London. (Eredeti távirat). Mint ismeretes, a fascista-puccs alkalmával a csöcselék a római orosz követségi palotát megtámadta és az épületben jelentékeny kárt tett. A szovjetkormány annak idején ezért a sérelemért elégtételt kért az olasz kormánytól. Mivel az olasz kormány a mai napig sem adta meg az oroszoknak a kívánt elégtételt, az orosz kormány ma elrendelte a Fekete-tengeren levő összes olasz kereskedelmi hajók elkobzását. A szovjetkormány ezen represszáliája valószínűleg diplomáciai következményeket idéz elő.

Az Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár alaptőke-emelése

A pénztárat új neve: Kereskedelmi és Iparbank — Az alaptőke felemelése hatmillió koronáról tizenkétmillió koronára

Szombaton délután a novisadi Ipar- és Kereskedelmi Takarékp. helyiségében a város egész kereskedelmi életének osztatlan érdeklődése mellett rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgysorozatán mint fontosabb pontok az alaptőke felemelése és a ljubljana-i Ipar- és Kereskedelmi Hitelbankkal (Rotschild érdekeltség) való együttműködés megteremtése és biztosítása szerepeltek. Az intézet ügyleteiben érdekeltséget vállalt a zágrábi Horvát Általános Hitelbank is, amelynek képviselőjében Kostial Zsivojnovics József vezérigazgató jelent meg. A közgyűlés úgy határozott, hogy az intézet alaptőkéjét hatmillió koronáról tizenkétmillió koronára emeli fel. A felemelt tőke nagyrészt fedezetét a zágrábi Horvát Általános Hitelbank és a ljubljana-i Ipar- és Kereskedelmi Hitelintézet biztosítja. A közgyűlés határozatának ezen része természetesen a Rotschild-koncernbe vonja bele az Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztárt is. Foglalkozott a közgyűlés az alapszabályokban szükségessé vált módosításokkal is, majd arra való tekintettel, hogy az intézet eddigi neve gyakran adott összetévesztésre okot, elhatározta, hogy azt „Kereskedelmi és Iparbank“-ra változtatja át. Az intézet a legközelebbi jövőben bevonja koronaértékben kiállított részvényeit s minden két darab 200 koronás részvény után egy 100 dináros részvényt állít ki. Határozatot hozott a közgyűlés arra vonatkozólag is, hogy az intézet tartalékalapjának egy részét az alaptőkéhez csatolják s így minden két részvény után egy új részvényt bocsát a tagok rendelkezésére, természetesen díjtalanul. Az erre vonatkozó javaslatot a legközelebbi megtartandó közgyűlés elé terjesztik. A közgyűlés végül kiegészítette az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot. Az igazgatóságba Kostial Zsivojnovics József (Zagreb), Perok Miroslav (Zagreb), Luckmann József (Ljubljana) és Toszi Agoston (Ljubljana) választottak be az érdekeltektől. Novisadot új tagokként Grósz Viktor kereskedő, Mátyás Milorád földbirtokos és terménykereskedő és Rosenberg Ignác, a beocsini portlandcementgyár vezérigazgatója képviselik. A felügyelő bizottság a következő új tagokkal bővült ki: Plachte Lajos (Zagreb), Stern Ottokár (Ljubljana) és Mayer Ferdinánd (Zagreb).

A kereskedelemügyi minisztérium képviseletében Klicin Predrag főispáni titkár volt jelen a közgyűlésen.

A magyar korona sorsa a jóvátételek felfüggesztésétől függ. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter tegnap nyilatkozott a magyar korona árfolyamának várható alakulásáról és megállapította, hogy a német márka romlása a magyar korona sorsát nem befolyásolta. A pénzügyminiszter szerint a német márkát egyedül ez elviselhetetlen jóvátételek teljesítmények rontották le. Magyarország most veszi ki nélkülözhetetlen termékeit, ezért a külföldön a kereslet a magyar korona után emelkedik. Magyarország feltétlenül életképebb, mint Ausztria. Ha tehát Magyarországot a jóvátételek követelésekkel békében hagyják, évtizedes munkával a költségvetés egyensúlya helyreállana. A jóvátételek fizetések felfüggesztése tehát életkérdés, amint az erősebb azt Németország példája mutatja.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső
Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai

Prób hirdetések.

BÜTOROZOTT szobát esetleg külön bejárattal, azonnalra esetleg december elsejére keres a belvárosban 2 intelligens fiatalember. Cím: a kiadóban. 3979-1-2

IZLÉSES NYOMTATVÁNYOKAT készít Novisadon a Gutenbergkönyvnyomda, Szabadság-tér 1.

1-5

TÜZIFA

legolcsóbban beszerezhető
hajó és waggontételekben

GERBER-sörgyár
— STARI-BECSEJ. —

Borbély-segéd,

jó munkás, azonnal
felvétetik.

GRIESER PÉTER
Madjarska ulica 49

**APOLLO
MOZGÓ**

**NOV.
15**

Villámközpont.

Izgalmas detektívdráma.

Száraz szilvát

zsákokban és ládákban kedvező ár mellett ajánl

Bosnyáković és Radić

1-3

bizományi ügynöksége Szabadság-tér 3 (Wagner-palota.)

Észak- és Délamerikába

(Canada, Cuba, Mexico, Brazília, Argentína)

utazóknak pontos és díjlan felvitágosítást ad

utlevél, vízum és bevándorlási engedély

3984-1-2 ügyekben

Levelekre
válaszbélyeg

BUREAU „AMERIKA“
KRALJA PETRA 11. NOVI SAD.

Ujra megnyit! Vidékiek figyelmébe!

Modern előnyomda.

A legújabb függöny, Stor, miljö, futó, fehérnemű és ruhaminták nagy választékban

NAGYFEJEDÉ-né női divatterme,
JEVREJSKA (FUTAKI) U. 9. SZÁM.

Pontos kiszolgálás! Julányos árak!

MŰHELY ÁTTELVEZÉS!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy szabóműhelyemet Vasut-u. 1. szám alól Sándor Király-utca 19. szám alá (Ludvig ház) helyeztem át. Tisztelettel **WEISZ REZSŐ** szabó mester (3-3)

A

Sloboda Mozgóban
f. hó 17-én kezdődnek

Gróf Monte Christo

előadásai 5 részben

Magyar német nyelvismerettel bíró

Gépiró-nő

azonnali belépéssel felvétetik. Irodai teendőkbeni jártas. Ág megkivántatik. — Szerb nyelv ismerettel bírók és gyorsírók előnyben. Kézvel írt ajánlatok

Kuszli Gyula

vaskereskedése Novisad, Temerinska ul. 8. címzendők. 3980 2 3

HORDÓK és KÁDAK

bornak és pálinkának, esszencnek, sörnek, conserveknek, káposztának, zsírcak és olajoknak, keményfából, ujak és használtak minden nagyságban és mennyiségben rak-18-30 táron és legolcsóbban beszerezhető

DESIDER LÁSZLÓ nál Noviverbás (Bácska) Poštanska ulica, őzv. Wagner-ház.

RIKKANCSOKNAK

idősebb egyéneket nagy jutálékkal a reggeli órákra felvesz a kiadóhivatal.